

nu za dosedajno ceno. Prva točka je rešena! Drugi dan pa je poslal župan sela z okrožnico po občini od hiše do hiše in tudi naši ljudje so kar na slepo podpisovali, da so za to, kar je sklenil občinski odbor glede lova, ki tem je bila stvar rešena na skodo občine in občanov — ker se ni nikdo oglasil in ker nikdo ni nasprotoval takemu postopanju. Kjer ni tožnika, ni sodnika! Postava (naredba) z dne 26. marca 1907, dež. zak. in ukaz XIII. komad 1907, pa reče, da to ne gre tako hitro, ker se mora glasovanje posestnikov v slučaju, da obdrži občina lov zase ali da ga da brez licitacije, zakup (§ 24 in 30) izvršiti takole:

§ 1. K glasovanju po §§ 24 in 30 mora občinski predstojnik tekom štiri tednov po sklepanju občinskega odpora v zmislu § 24 in § 30, povabiti vse posestnike, katerih zemljišča ležijo v dotičnem občinskem lovišču in jim obenem naznaniti dotični sklep. To povabilo je z navedbo dneva, ure in kraja zborovanja v občini javno nabiti; razum tega je vsakega posestnika k temu glasovanju najmanj 8 dni poprej posebej povabiti. Zupanu je dano na prosto voljo, storiti to ali po okrožnici ali po pošti z navadnimi dopisnicami, kojih oddaja se mora po obdarsko-uradni poštooddačni knjigi dokazati. Občinski predstojnik mora poilitično okrajno oblast o vršitvi glasovanja pravčasno obvestiti.

§ 3. Glasovanje vodi komisija, obstoječa iz občinskega predstojnika ali njegovega namestnika kot predsednika in iz štirih od njega v komisijo po klicanih zemljiških posestnikov.

§ 4. Glasovanje je javno in se vrši po želji k glasovanju upravičenega posestnika ali na ta način, da odda pred komisijo glasovnico, izpolnjeno z „da“ ali „ne“, ali pa tako, da vposlje podpisano in z „da“ ali „ne“ izpolnjeno glasovnico.

§ 5. Posestnik, ki glasovnice ni vposlal, mora osebno priti pred komisijo.

§ 7 govori o številu glasov in pravi končno: „Znaša število onih, ki so z „da“ glasovali, tri četrtine vseh posestnikov (občine) ali se več in znaša ob enem svota njihovoga zemljiškega davka več kakor polovico zemljiškega davka vseh posestnikov celega dotičnega občinskega lovišča, potem sklep občinskega odbora, da se odda občinski lov iz proste roke v zakup — potrjen“, v nasprotnem slučaju pa ni potrjen in lov mora priti na dražbo.

Najvažnejše točke iz navedenih paragrafov smo navedli dobesedno, da bodo občani vedeli, kako se mora vršiti pravilno glasovanje za oddajo občinskega lova brez licitacije. V slučaju, da se je v kaki občini že oddal lov kakemu zakupniku „pod roko“ in se niso upoštevale gori navedene določbe o glasovanju posestnikov, se naj proti oddaji takoj naredi priziv na podlagi navadnih paragrafov na okrajno glavarstvo s prošnjo, da se ta zakup razveljavi, ker ljudstvo ni pravilno glasovalo.

Naše gospode župane pa prosimo, da strogo pazijo na zakonito oddajo lova, ker postanejo izkupički za občinski lov, precejšen in siguren dohodek občin, oziroma občanarjev. V mnogih slučajih se bodo dali vsled teh dohodkov celo znižati velike občinske dajatve. Občanarji pa naj gledajo na to, da oddajo občinski lov kakor najdražje.

Politični ogled.

Kraljevine SHS: Kralj Aleksander I. se je dne 9. t. m. na gradu Peleš (Sinaja, Rumunija) zarobil z rumunsko princeso Mariolo. Inozemski in naši vladni listi pripisujejo zaroki kralja Aleksandra velikansko važnost. Princessa Mariola je druga hčerka rumunskega kralja Ferdinanda in kraljice Marije. Stara je 23 let. Poroka se bo baje vršila v mesecu aprilu. Kmalu po poroki, že v teku početja, bi se izvršilo tudi kronanje in maziljenje kralja Aleksandra. — Parlament, ki je te dni praznoval pravočasne božične praznike, se zopet sešane dne 16. t. m. Na dnevnem redu so razprava o vladni deklaraciji (izjavi). — Samostojni se ostanejo nadalje v vladi. V Ljubljani se je vršila nedavno seja glavnega vodstva Samostojne kmetijske stranke. Se je se udeležil med drugimi tudi minister Pucelj. Sklenili so, da se ostanejo nadalje

le v vladi. (To jim pač radi verjamemo! Op. ur.)

Avstrija. Narodna skupščina (Nationalversammlung) avstrijske republike bo v kratkem sklepala o potrditvi avstrijsko-českega sporazuma. Sporazum je delo sedanjega kanclerja dr. Schoberja. Zdi se, da bodo razen nemških nacionalistov vse ostale stranke odobrile ta važen sporazum, ki je dobil že v Lani vidne oblike pristranih odnošajev med obema državama.

Madžarska. Dne 6. t. m. je ministrski predsednik grof Bethlen v daljšem govoru označil nove smeri madžarske politike. Izjavil je, da bo Madžarska napravila habsburški propagandi enkrat za vselej konec. V borbi proti tistim, ki so v raznih prevratnih poizkusih iskali udovoljenja svojim lastnim nameram, bode ostala Madžarska neizprosnna. V tej borbi se je imenitno obnesla stranka malih knojev. Ona je temelj, na katerega bo on, Bethlen, sezidal bodočo usodo Madžarske. Bethlenov govor je zbornica z oduševljenjem sprejela.

Nemčija. Na konferenci za obnovo Evrope v Cannesu se je določilo, da mora Nemčija plačati v l. 1922 25 milijonov funtov sterlingov v gotovini. Belgija je naknadno zahtevala, da se Nemčiji naj se naloži 10 milijonov. Celokupna svota, katero bo Nemčija morala plačati, pa znaša 122 milijonov funtov, torej 28 milijonov manj nego je bilo prvotno določeno. Nemčija bo v glavnem zastopal dr. Rathenau na gospodarski konferenci v Cannesu.

Konferenca v Cannesu. V Cannesu (Francija) se vrši te dni mednarodna konferenca za obnovo Evrope. Konferenci predseduje francoski ministrski predsednik Briand. Angliji zastopa ministrski predsednik Lloyd George, ki se trudi, da bi vpostavljal v Evropi redne gospodarske razmere. Zdi se, da bodo vse države, udeležene na omenjenem sestanku v Cannesu, privolile, da se skliče posebna gospodarska konferenca, ki se bo bavila s podrobnimi vprašanji evropske obnove.

Naši tečaji in zborovanja.

Okrajni sestanki Kmetске zveze in Zupanske zveze celjskega okrožja se vrše po tem redu: Dne 16. januarja (ponedeljek): Sv. Križ pri Slatini v društvenem domu za celi rogski okraj. — Dne 17. januarja (torek): Konjice v kaplaniji za konjiški okraj. — Dne 19. januarja (četrtek): St. Jur ob Taboru v cerkveni hiši za vranski okraj. Začetek povsod ob 9. uri. Na okrajne sestanke Kmetске zveze in Zupanske zveze so povabljeni zlasti vsi odborniki in odbornice krajevnih Kmetških zvez, vsi naši župani, obč. odborniki in njih namestniki, ki so že pristopili ali nameravajo pristopiti k Zupanski zvezi. Pa tudi drugi pristasi naše stranke so povabljeni na okrajne sestanke!

Podučni tečaji 15. januarja pri Sv. Križu pri Ljutomeru, 16. v St. Jurju ob Ščavnici in 17. v Ljutomeru se radi nepričakovanih ovir preložijo na poznejši čas.

Crna. V dvorani tukajšnjih katol. družtev se je vršil na dan Sv. Treh kraljev izobraževalni tečaj. Tečaja so se udeležili naši vrli somišljeniki iz Mežice Javorja in ostalih občin. O političnem položaju, davčnih bremenih drž. gospodarstvu, organizaciji, solstvu in časopisju je predaval urednik Golob. Udeleženci tečaja so sledili izvažanjem govornika s pazljivostjo in odobravanjem. Upati je, da bo tečaj vbrodil mnogotere sadove. — Razni ljudje razširjajo zlobno vest, da bodo finančne oblasti odredile kolektiviranje oz. r. žigovanje sedanjih dinarskih ban kovec. Opozarjamo naše somišljenike da te govornice nikakor ne odgovarjajo resnici.

Prevalje. V nedeljo, dne 8. t. m. predpoldan se je tukaj vršil izobraževalni tečaj SLS. Udeležba je bila povoljna. V Mežiški dolini prodiramo polagoma, a stalno. Ljudstvo se od dne do dne vedno bolj umika iz rdečega tabora. Pamet in treznost bosta tudi v Mežiški dolini zmagali.

Sv. Lenart v Slov. gor. Naš sootjalni tečaj dne 2. in 3. jan. je bil krasna šola za naše pristase. Prihite-li so iz vseh župnij lenartskega okra-

ja naši najboljši možje in mladeniči, tudi žen in deklet je bilo častno število. Dvorana je bila oba dneva nabito polna. In naši govorniki, kako so nam navdušeno govorili na srce! Govorili so: dr. Capuder, o naši propadajoči družini, Vesenjaki o naših davkih, p. Pavel o mladinski organizaciji, Barle o zadržgah, dr. Kramberger o skrbi za zdravje, dr. Veble o delokrogu občin in o občinski samoupravi, poslanec Rožkar o slabem gospodarstvu naše vlade in o velikem pomenu bodočih državnozbornih volitev p. Mihael o našem solskem vprašanju in Gomilšek o časopisju, o naših izobraževalnih društvih, o Slovenski kmetški zvezi ter o agitaciji. Posebno globoko sta nam v srce segala govora dr. Capudra in poslanca Rožkarja. Utis je bil velikanski in ostane nepozaben. Tako dela Kmetška zveza za pravo izobrazbo. Udeleženci smo se razšli nad vse zadovoljni in bomo prvi agitatorji v celim okraju za povoljno zmago Slov. Kmetске zveze in za odstranitev nesposobnih liberalceev in samostojnežev pri vladanju naše države, ki jo vsi iz srea ljubimo. Naj ta krasni tečaj obrodi stotero sadov!

St. Janž na Drav. polju. Na praznik Sv. Treh Kraljev smo zopet imeli lep mladinski shod. Prvi govornik je govoril o ciljih mladinskih društev, zlasti Orlov, in mladenič je pogumno prednašal primerno deklaracijo. Novi moški zbor in mešani zbor sta pod vodstvom poštvalnega g. organista zapela več krasnih pesmi, da smo se le neradi ločili, rajši bi še dalje jih poslušali. Potem so si fantje izvolili odbor za orlovski odsek.

Iz konjiškega okraja. Izobraževalna tečaja v Oplotnici in v Ločah sta lepo uspeša. Enaka tečaja se vrši ta na Prihovi dne 19. prosinca ob 9. uri zjutraj in v Zrečah, v nedeljo dne 22. prosinca po večernih ob 8. uri. Na obeh krajih se obenem vrši ustanovni občni zbor kat. izobraževalnega društva za Prihovo oz. Zreče, Domačin in sosedje, ne zamudite prilike in pridite v obilnem številu.

Celje. V nedeljo, dne 15. januarja bo v dvorani hotela Bebi vol prvi letošnji sestanek Deklatske zveze. Na vspredu je zraven drugega tudi eno dejanka. Dekleta, sestri, ki se zanimajo za naš napredek in celokupni dobroti, pridite vse brez izjeme, da pokazemo, da imamo tudi me srce za vero, dom in narod! Na veselo svidenje!

Belevoče. Na praznik Sv. Treh Kraljev smo imeli pri nas dobro obiskan shod KZ. Poročal je poslanec Pšenjak o položaju in o raznih gospodarskih vprašanjih. Upati je, da se tudi pri nas ustanovi krajevna organizacija KZ, k kateri bodo pristopili skoraj vsi farani.

Za naše župane.

Zupanski tečaj v Mariboru se vrši v nedeljo, dne 22. januarja 1922 v dvorani bivše kazine na Slomškovi trgu (blizu stolne cerkve). Tečaj se začne točno ob 9. uri zjutraj. Od 12. do 1. ure odmor za kosilo. Od 1. ure naprej se predavanja zopet nadaljujejo. Predavanja se bodo vršila: 1. O notranjem delovanju občin; 2. o domovinstvu; 3. o lovskem zakonu; 4. o občevarstvu; 5. o vojaštvu in drugimi uradi; 6. o davkih in davčnih napovedih; 7. o raznih drugih, za sedanjo dobo važnih zadevah. Predavajo strokovnjaki iz Ljubljane in iz Maribora. Povabljeni župani, svetovalci, odborniki, namestniki in vsi oni, ki se zanimajo za take prireditve. Prosimo, da iz vsake občine po dopisnici naznanite Tajništvu SLS v Mariboru, koliko udeležencev pride iz vsake občine na tečaj. Udeleženci, ki želijo skupno kosilo, naj to prijavijo naznanijo.

Kdo postavlja krajne šolske nadzornike? Na to vprašanje nastopno pojasnilo: Po še vedno veljavnih določilih zakona o solskem nadzorstvu (za bivšo vojvodino Kranjsko) z dne 23. oktobra 1912, dež. zak. št. 66, imenuje krajnega šolskega nadzornika okr. šolski svet. Glede tega določa § 10 navedenega zakona: „Krajni šolski svet skrbuje naloženo mu šolsko nadzorstvo pred vsem po krajnem solskem nadzorniku, ki ga imenuje okrajni šolski svet, ko je zaslusal krajni šolski svet, za poslovno dobo krajnega šolskega sveta in sicer izmed oseb, ki sta-

nujejo v solskem okolišu, imajo pasivno volilno pravico v občinski zastop, in za to opravilo potrebne zmožnosti, izvenzmi učitelje ljudskih šol.“ Če je več šol, ki spadajo pod delokrog krajnega šolskega sveta, sme biti tudi več krajnih šolskih nadzornikov. Z imenovanjem postane krajni šolski nadzornik član krajnega šolskega sveta. Predsednik krajnega šolskega sveta pa ne more biti obenem krajni šolski nadzornik. Preko teh določil okrajni šolski svet ne sme iti pri imenovanju krajnih šolskih nadzornikov, posebno ne imenovati jih samovoljno, ne da bi poprej zaslusal krajni šolski svet.

Pobiranje samostojnih občinskih doklad. Vprašanje: 1. Ali more občina pobirati samostojne občinske naklade po organu, ki si ga določi sama, ali mora imeti za to posebnega dajarja? 2. Ali more občina (pravilno: županstvo) sklep občinskega odbora glede samostojnih občinskih naklad izvršiti v lastnem delokrogu, ali mora to poprej prijaviti višji oblasti? Odgovor: K 1. Pobiranje samostojnih občinskih naklad lahko izvršuje občina po komurkoli občinskem uslužbencu, oziroma po osebi, ki jo določi občinski odbor po § 32 z ozirom na § 84 občinskega reda za Kranjsko.

Za to ni treba nobenega dajarja. Pač pa bi se dale te naklade pavšalirati, z letnimi odkupnimi zneski od obrtnikov, ker bi se s tem prihranili stroški in trud. K 2. Te samostojne občinske naklade mora županstvo enako kakor vse druge občinske davščine javno razglasiti, nato pa prositi pokrajinsko upravo, oddelek za notranje zadeve, da jih odobri. V razglasu mora biti vsaka posamezna naklada podrobno navedena. Naveden mora biti tudi pouk, da se morajo vlagati morebitne pritožbe tekom 14 dni pri županstvu. Prošnji za dovolitev potrjanja morata biti priložena razglas in prejšnjega zapisnika. (Velja seveda tudi za bivši štajerski in koroški del Slovenije.)

Obveznice vojnih posojil. Je prece, naših državljanov, ki imajo svoje vrednostne listine naložene v Avstriji, zlasti na Dunaju. Ne malo je tudi številno občin, ki imajo deloma predvoje, še več pa obveznic vojnih posojil zastavljene v Avstriji, zlasti pri dunajski poštni hranilnici. Vse take vrednostne listine so sedaj v Avstriji pod zaporo. Na vprašanje, kaj bo s temi obveznicami, je odgovorila delegacija ministrstva financ v Ljubljani, da bo sklenila naša država glede vrnilve premoženjskih vrednot (torej tudi obveznic vojnih posojil) naših dravljanov posebno pogodbo v zmislu člena 265 senžermenske pogodbe. Ni tedaj pričakovati, da bi občina trpela kako škodo radi tega, ker ima obveznice depozirane v Avstriji. Na ta odgovor opozarjamo vsa županstva radi tega, da pazijo na uradni poziv radi pravčasnih prijav, da ne zamude roka, ko izide tozadevni razglas v „Uradnem listu.“ Vendar pa moramo opozoriti vse prizadete, pred vsem županstva, da velja vse to, kar smo povedali tukaj glede obveznic vojnih posojil, le v toliko, da se jim ni bati radi zapore v Avstriji in da se jim bodo vse te vrednostne listine vrnilo, oziroma na drug način zajamčile pravice do obračuna. Vse obveznice pa so morale biti pravčasno bodisi žigosane ali pa prijavitljene. Če je kdo, ali kako županstvo zamudilo rok za prijavo, se je bati, da je vsaka neprijavljena obveznica brez veljave. Vendar pa naj vsak, zlasti vsako županstvo, tudi v tem slučaju napravi naknadno prijavo na Ministarstvo finansija, direkcija direktnih državnih dugoav, Beograd. — Seveda je pa treba zamudo zadostno ufeletiti in opravičiti.

Vpogled v sejne zapisnike. Kakor razvidno iz nekoga nam došlega vprašanja, vlada vkljub počasnilom, ki smo jih že dali, še vedno neasnost glede pravic, ki jih imajo občani z ozirom na javnost odborovih sej in pa radi vpogleda v sejne za isnike. Tom-tolj smo se morali začuditi nam došljemu vprašanju, če je župan upravičen zahtevati od vsakega občana 20 kron, če hoče izvedeti, kaj se sklepa pri občinskih sejah. Kajti da se določijo župani, ki tako zlorablja o svojo uradno oblast — kaj pa je tako ravnanje drugega, če ne zloraba uradne oblasti? — si nismo mogli misliti. Zato naj navedemo v kratkem, kakor pravijo postavne določbe občinskega reda. —

reba si je zapomniti to-le: 1. Seje občinskega odbora so predvsem javne, torej splošno pristopne vsakemu občanu in vsaki občanki. Tako določa s 43 občinskega reda za bivšo Stajersko Vsak občan naj se torej kar brez skrbi poslužuje svoje postavne pravice in naj prihaja k sejam občinskega odbora — seveda le kot miren poslušalec, kajti govori vmes ali posegati v razpravo — prepovedujejo ravno na vedene postavne določbe občinskega reda. No, ker pa naposed ni ravno priporočljivo, da bi prihajali morebiti občani k občinskim sejam v preštevilnem številu, bi bilo najprimerneje, da pošljejo gotove skupine tja svoje zastupnike. Le ne se zapirajo pri reševanju vseh občanov se fidecih zadev in javnega gospodarstva za štiri stene! To dela slabo kri in to naj pomnijo naši župani. 2. Vpogled v zapisnik občinskih sej mora biti prost vsakemu občanu. Noben župan nima pravice od rekati občanom vpogleda v sejni zapisnik, najmanj pa zahtevati za to od strank kako plačilo. Pomniti je treba, da je mogoče zahtevati za prepise sejnih zapisnikov le občinsko takso, če je v občini postavno uvedena, to je, če jo je po sklepu občinskega odbora določilo poverjeništvu (oziroma sedaj oddelku) za notranje zadeve drž. vlade, odnosno pokrajinske uprave za Slovenijo. V nobenem drugem slučaju nima župan absolutno nobene pravice zahtevati kako plačilo za kakršnokoli pojasnilo glede odborovih sklepov, najmanj pa za dovolitev vpogleda v sejni zapisnik, ker to ni odvisno od kakšne morebitne milosti župana, marveč je to postavna pravica vsakega občana. Sodelovanje vse javnosti pri občinskih in pri občinskem gospodarstvu naj bo v prihodnje načelo, ki naj se ga vse bolj zavedajo tako občani kakor ne v najmanjši meri župani sami. Le tako bo omogočeno uspešno skupno delo v skupni javni blagor. Vsak župan naj se zaveda, da je prevzel izvolitvijo ne le gotove pravice, ampak še v večji meri gotove dolžnosti nasproti vsem občanom brez razlike, ki pa na drugi strani seveda tudi nimajo pravice, z brezobzirnimi nagajivostmi nadlegovati županov in županov brez utemeljene potrebe.

Zahteve naših županov, sprejete na sestanku Kmetске in županske zveze v Celju dne 2. januarja 1922:

1. Odločno protestiramo proti nameri — krščanski nauk iz šol bacniti in zahtevamo, da imajo starši vpliv na šolski poduk in nameščenje učiteljev.
2. Odločno zahtevamo, da se naše vojaštvo zniža na kolikor mogoče nizko število in naj se skrajša službena doba.
3. Protestiramo proti krivični odmeri davkov in zahtevamo, da se davek izenači po vsej državi enakomerno.
4. Protestiramo proti temu, da je v nekaterih krajih preveč ljudskošolskih učiteljev in učiteljic, a po drugod jih primanjkuje. Zahtevamo, da se število učiteljev primerno krajevnim potrebam porazdeli.
5. Protestiramo proti temu, da ljudskošolski učiti učijo otroke sokolsko himno in otroke vzgajajo v sokolskem duhu.

Iz bojišča za „žepno pravdo“.

Slabostojni staropravdarji se kažejo v vedno lepši luči. Celjska „Naša vas“ piše v Slov. 8: „Samostojni Mermolja, Majcen, Kušar in Drötenk so prejeli pred lanskimi volitvami od demokrata dr. Zerjava 400.000 K. n. r. Urek sam pa je prejel 30.000 K. Tako razkriva slabostojno žepno pravdo „Naša vas“, glasilo srbske zemljo radniške stranke na Slovenskem. Ako se sprejmejo kot dar iz demokratskih rok take ogromne svote, potem si pač lahko mislimo, da so si demokratje in samostojni v zlahki kar v prvem kolenu.

Enostavna rešitev viničarskega vprašanja. Kakor znano, sta slabostojni minister Pučelj in bivši hauptman Sancem prepredila, da ni bil potrjen viničarski red, kakor so ga sporazumno sklenili zastopniki viničarjev in vinogradnikov. Kakor nam poročajo vinogradniki iz ormoškega okraja, je večje število vinogradnikov, ki so pristaši slovenske ljudske stranke, samo brez Pučlja naldonilo pridnim viničarjem lepe nagrade za njih pridno delo. Tako je prav. Če viničar pridno

delo in pomaga pridelati gospodarju obilo pridelka, mu res tudi gre nagrada.

Samostojni in finančna kontrola. Iz Huma pri Ormožu nam poročajo: Naši samosojni prosijo za etabliran je finančne kontrole s sedežem na Humu. Posesnik Martin Vtičar je že po nudi svoj vinski hram zraven cerkvice sv. Ivana. Poslopje, ki obstoji iz lepega stanovanja, je do cela prazno, samo klet, ki se nahaja pod hramom, je polna sladkega vina. Ker samostojneži trdijo, da financarji nimajo na loga, kontrolirati kmetijskih vinskih kleti, ampak samo gostilne, bo samostojnež Vtičar nastavljal takoj krčmo, da financarji ne bodo brez posla. — Nadučitelj G. Porekar pa je celo nasvetoval, da bi humski vinogradniki prih. leto pričeli saditi tobak. Tudi prav!

Aleksander Hojnigg iz Pesnice pri Mariboru je pobrisal v Nemško Avstrijo. Kupil je za par milijonov K kavarno v Gradcu. Svoji ženi je pustil na Pesnici hišo in posestvo, sam pa se je na levo roko v Gradcu poročil z ženo pesniškega gostilničarja Smoniga. To je tisti Hojnigg, ki je bil glavni priganjač Mermoljeve slabostojne, član glavnega odbora in razsodišča te stranke. Ko se je pokrajinski namestnik Hribar ob nastopu vlade vozil iz Prage skozi Maribor, sta mariborski dr. Koderman in Voglar skupno z Mermoljem poslala Hojnigga na kolodvor, kjer je pozdravil Hribarja v imenu „slovenskega ljudstva med Muro in Dravo.“ Hojnigg je bil red vojsko predsednik Súdmarke in Schulvereina na Pesnici. Gradil je tudi nemško Kernstockšolo, bil je seveda član nemškega Volksrata, med vojsko rekvizitor in verižnik. Po vojski pa je stopil v Mermoljevo kompanijo ter si z veriženjem nabasal milijone. Le taki so po Mermoljevem in Kodermanovem mnenju pravi ljudje in pristni narodnjaki.

Tedenske novice.

Nabiranje novih naročnikov za Slovenskega Gospodarja, Stražo in Glasnik se nadaljuje. Prosimo naše delavne nabiratelje, da se meseca januarja agitacijo obnovijo v hišah in krajih, kjer dosedaj agitacija ni bila še dovolj razvita.

Našim cenjenim dopisnikom. Finančna oblast je začela s 1. januarjem pobirati posebni davek od časopisnih inseratov. Kot inserat smatrajo tudi vsa obvestila o ženitvi in društvenih prireditvah. Odslej zanaprej bodo morala društva, ki želijo, da se objavijo njihove prireditve, plačevati inseratni davek. Na društvena obvestila, katerim ni priložen vsaj 1 dinar se odslej Slov. Gospodar ne bo več oziral. Toliko v obvestilo in brez zamere.

Na naslov pošnega ravnateljstva v Ljubljani. Naši naročniki se zelo pritožujejo, da lista ne dobijo pravočasno. Upravništvo vedno odda lista na pošto v četrtak pred 7. uro zvečer. In v soboto zjutraj n. pr. se lista nimajo v Brežicah v Sošanju itd. da bi ga raznesli pred nedeljo po sosednjih župnijah. To so vendar že skrajno zanikarne pošne razmere. Kje leži naš list, da v 36 urah ne more priti iz Maribora do Brežic in do Sošanja in v drugih pošt na Stajerskem?? Zahtevamo odločno od pošnega ravnateljstva, da to stvar preišče in nedostatke odpravi. Ako pa so temu krivce zveze poštnih vlakov, pa se naj poskrba, da bodo pošto jemali tudi ponočni ali jutranji vlaki. Poština za liste se je zvišala, nered pri dostavljanju listov pa postaja vedno večji. Ali hočemo v vsem samo nazadovati! Po drugih državah se gleda na to, da se časopisje točno in hitro odpravlja, pri nas pa imamo zadnji čas pri pošti že pravo — polžjo naglico!

Mala župnija Zavodnje, breječa komaj 500 duš, ima 27 naročnikov Slov. Gospodarja, med temi 9 novih. Agitirale so vse članice tukajšnje Dekliške zveze, da je ostalo 18 starih na ročnikov zvestih in poslalo naročnino za Novo leto, ter pridobile 9 novih. — To je lep uspeh v mali župniji, kjer ima samostojna jako živahne, delavne in ugledne agitatorje in je po njihovem naporu več kot pol župnije v taboru Samostojne.

Napovedi za dohodnino sestavite se tekom meseca januarja. Današnji Slovenski Gospodar prinaša na drugi strani članek in poduk, kako se sestavi napoved. Se enkrat povdarjamo: Kdor do 31. januarja ne bo na davčno oblast vložil napovedi, nima pravice do rekurza. Takim bodo uradniki lahko v poljubni višini predpisali davek. Vsako napoved prepisite in prepis dobro shranite. Rabili ga boste za slučajni priziv ali pritožbo. Ravno tako dobro shranite tudi današnja in prihodnja številk Slov. Gospodarja v kateri bo g. Supanič iz Jarentine napisal članek, kako on sestavi dohodninsko napoved. Zupani in zaupniki naše stranke pa pojdite znanceem pri sestavi napovedi na roko. Napovedi ni treba kolekovati. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Delovanje naših poslancev. Poslanci Jugoslovanskega kluba so v zadnjih tednih prav pridno naklebovali posamezne ministre. Poslanec Pušenjak je vložil na notranjega ministra interpelacijo radi občinskih volitev v Topolšici, nadalje na ministra za kmetijstvo v zadevi zastopavanja kmetijskih družb izven Srbije in pospeševanja nezadružnih organizacij. Poslanec Pišek, Roškar, Skoberne in Pušenjak so vložili na finančnega ministra in ministra notranjih zadev ter argvine posebne interpelacije v zadevi trošarine na vino, katerega podari vinogradnik ob priliki beranje, in nadalje glede izvrševanja česarske, vidarske in studeničarske obrti. Po nekaterih okrajih so obrtne oblasti kaznovale vsakega rokodelca, ki je popravil ali kake studence, hiše ali plotove, posebno če ni imel predpisanih izpričeval o praktičnih izpitih. Oblasti so na ta način zavirale vsako obnovitveno delo, jemale so pa rokodelcem tudi veselje in voljo do dela. Posamezne rokodelce so oblasti kaznovale z občutnimi globami oziroma zapornimi kazni. Proti tej krivici je posl. Roška: s tovariši odločno protestiral. Naši poslanci so zahtevali toozirne spremembe obrtne reda, ki je za današnje razmere neprikladen.

Našim obrtnikom! Za krščansko-misleče obrtnike obstoji v Ljubljani Obrtna zveza. Ta organizacija organizira tudi obrtnike na Slov. Stajerskem. V Mariboru se je ustanovila 4. januarja ter se že lepo razvija. Kjer želijo obrtniki tudi po drugih krajih tako organizacijo, naj pišejo Tajništvo SLS v Mariboru.

Sestanek voditeljev in duhovnikov III. reda sv. Frančiška se bodo držali v sredo, dne 17. januarja t.l., ob 10. uri dopoldne v mariborskem frančiškanskem samostanu. Pismeno ter ustmeno se je izrazila želja, naj bi ta seja vsaj tri ure trajala, torej od 10. do 13. ure. Pred 10. ure se ne more pričeti, ker vlak iz Ljubljane pride ob 9.59. Ker gospodje, ki se že popoldne kmalu odpeljejo, ob tej priliki še druga opravila v mestu radi opravijo, se skupni obed ne želi in se ne bo pripravlil. Preuljudno se vabi k obilni uletežbi. — P. Filip Benicij, ravnatelj in vizitator III. reda.

Praznik Matere milosti. Dne 25. januarja se bo obhajal ta praznik s slovesno službo božjo kakor druga leta. Castivo Marijini, pridite v prav obilnem številu na obletni dan povišanja Matere milosti!

„Socialna Misel.“ Vsem izobraževalnim organizacijam priporočamo, naj si naročijo ta novi list, ki bo politična, socialna, kulturna in gospodarska vprašanja razpravljala s stališča krščanskega svetovnega nazora v pojudni obliki. List se naroča pri Ničmanu v Ljubljani ter stane 100 K na leto. — Odbor Slov. kršč. socialne zveze v Mariboru

Cuden način predpisovanja in iztirjevanja davkov. Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Mariboru je dobilo do danes že veliko število pritožb davkoplačevalcev, da davčni uradi kar samolastno na podlagi plačilnih nalogov l. 1921, predpisujejo oziroma iztirjujejo dohodninski in razne druge davke za l. 1922. Ker poslušajo že pravilno izvoljene cenilne komisije in ker bo vsled povišanja eksistenčnega minimuma (to je znesek, ki se ne obdači) do 10.000 K, odpadlo letos približno polovico vseh davčnih obvezancev lanskega leta, je tak samolasten način predpisovanja in iztirjevanja davkov popolnoma nezakonit. Noben davčni uradnik, nobena davčna oblast ni

ma pravice poljubno predpisovati dohodninski in sorodne davke, ampak pristojna ta pravica edinoje ljudskim zastopnikom izvoljenim v cenilne komisije. V imenu Slov. ljudske stranke je narodni poslanec g. dr. Holnjec opozoril na te nezakonitosti finančnega delegata in zahteval, da se napravi temu postopanju takoj konec ter da se dohodnina predpisuje, kakor to zahteva zakon, ne pa po poljubni volji uradništva, marveč v soglasju s cenilnimi komisijami.

Kmet iz ormoškega okraja nam piše: Stanujem v bližini Ormoža, goji ce pa imam na Vinskem vrhu pri Sv. Miklavžu. Moj prednik si je postavil pri gorici hišo za viničarja — ko je to soloh pri vseh vinogradnih posestvih v navadi. Slučajno raznim nam viničarja, ker obdelujem gorice Jam. Rabin pa hišo, v kateri stanojem po več mesecev med letom, pa tudi v jeseni, ko se opravlja vinogradno delo. Da imam v hiši vse, kar je za stanovanje in gospodarstvo potrebno, omenim le mimogrede. Pred skoraj enim mesecem pa dobim od stanovanjske oblasti v Ptuju odlok, da mi je hiša zasežena za nastanitev finančne kontrole, imam pravico pritožbe, ki pa nima odločilne moči in da moram v osmih dneh izročiti ključce. Oblast pa ni navedla, koliko bo znašala stanarina in za koliko le se mi hiša zaseže. Na hišo so tudi nujna popravila potrebna in če je hiša zasežena, se popravila ne dajo izvršiti. Vse to sem navedel v pritožbi na višjo oblast. Dosegel sem toliko, da pridejo nekega dne k meni g. župan, žandar in finančar po ključce. Nisem jih dal, ker nihče ne pomni, da bi na Vinskem vrhu kedaj stanovali financarji. Ako že hočejo mojo hišo, slobodno jim, a prostovoljno je ne izročim. Jaz nikakor ne morem razumeti, da bi se mi lahko vzelo s silo v stran to, kar je moje in od česar plačujem ogromne davke. Z velespoštovanjem: F. S.

Tržišče pri Sv. Barbari v Haložah bo vendarle ostalo. Gospod okrajni glavar dr. Pirkmajer je v seji okrajnega zastopa izjavil, da glavarstvo samo iz zdravstvenih ozirov ne more dovoli nadaljevanja tržišča na javni cesti. Občina naj poišče in kupi za sejmišče potreben prostor. S tem bo sejem ostal. Okrajno glavarstvo je celo prosilo za občino za koncesijo, da se sme na sejmišču prodajati tudi meso. Dobro je bilo, da se je Slovenski Gospodar zavzel za uboge Haložane, sicer bi menda res prišla ob potrebo in staro tržišče.

Bistriški graben nad Muto pri Sv. Primožu je skoraj nedostopen za vozove. Gorske občine so uboge in hudournika ne morejo na lastne stroške popraviti in zgraditi porušene mostove in razdrto cesto. Prizadete občine prosijo vlado, da se pobriga za veliko gospodarsko zadačo obmejnega prebivalstva. Država nam ne sme biti mačeha.

Neki finančni strokovnjak po imenu Levč je prišel našim žalostnim finančnikom na misel, ko stojijo pred vedno bolj žalostnem neredu v našem državnem gospodarstvu. Ta Levč, na katerega so se sedaj spomnili, in ki ga hočejo poklicati iz Italije — Milana je baje zelo vešč v finančni stroki in je svojčas, ko je bil pomočnik srbskega finančnega ministra, dvignil dinar do največje vrednosti, ki jo je sploh kedaj imel. Ker je pa delal tudi za svoj račun, je moral oditi v tujino. Kaj je ta mož, to že njegovo ime razodava, Levč je bil poprej prebrigan čilutski Löwy, pa naj si bo kdor koli, našim oblastnikom teče voda v grlo in prav jim pride vsak, ki le hoče pomagati ter riniti njih zavožen voz iz blata.

V Drž. hipotek. banko v Beogradu hočejo naši centralisti spraviti v narodno premoženje. V to banko naj bi se vlagalo občinsko, cerkveno in vso društveno premoženje in z vsem tem imetjem bi pa upravljala, ali bolj rečeno špekulirala cela jata od države imenovanih uradnikov. Sedaj se služi ta denarni zavod samo srbskim potrebam in razmere v njem so take, da nimajo primere. V upravnem svetu te banke so razni visoki politiki, ki si kar sami nakazujejo po sto in sto tisoč dinarjev za svoj „trud“. Čul smo tudi, da se zahteva od kmetov, naj vračajo svoje predvojne dolgove v zlatu, to se pravi, da bodo morali re-